

FAGOT

Umetniška gimnazija – glasbena smer;
modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju v
slovenski Istri – glasbena smer; modul B.
petje-instrument

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: fagot

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Mateja Bajt, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jože Bogolin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Matjaž Emeršič, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Gregor Gorenšek, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Liza Hawlina, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; dr. Anja Ivec, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Matjaž Jevšnikar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Valerija Kamplet, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Simon Klavžar, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo; Uroš Košir, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jože Kotar, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo; Janez Pincolič, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Lev Pupis, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Robert Prednik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Dejan Rihtarič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jože Rošer, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo; Metod Tomac, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Rok Vilhar, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Rok Volk, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Janez Vouk, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Matej Zupan, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-fagot_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID **260106243**

ISBN 978-961-03-1326-7 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt fagot za izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer, modul B - petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer, modul B - petje-instrument.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtnice, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in reptu dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspsit dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solosores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Dijak
- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequ.
 - » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

1. LETNIK 12

Tehnične prvine 13

Etude 14

Koncerti, sonate..... 15

Skladbe..... 16

2. LETNIK 17

Tehnične prvine 18

Etude 19

Koncerti, sonate..... 20

Skladbe 21

Skladbe slovenskih skladateljev 22

3. LETNIK 23

Tehnične prvine 24

Etude 25

Koncerti, sonate..... 26

Skladbe..... 27

Skladbe slovenskih skladateljev 28

4. LETNIK 29

Tehnične prvine 29

Etude 30

Koncerti, sonate..... 31

Skladbe 32

Skladbe slovenskih skladateljev 33

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH..... 34

1. letnik..... 34

TEHNIČNE PRVINE 34

ETUDE..... 34

KONCERTI, SONATE 34

SKLADBE 35

2. letnik..... 35

TEHNIČNE PRVINE 35

ETUDE 35

KONCERTI, SONATE 35

SKLADBE 36

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 36

3. letnik..... 36

TEHNIČNE PRVINE 36

ETUDE 36

KONCERTI, SONATE 37

SKLADBE 37

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 38

4. letnik..... 38

TEHNIČNE PRVINE 38

ETUDE 38

KONCERTI, SONATE 38

SKLADBE 39

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV 40

PRILOGE 41

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Učni program je zasnovan tako, da dijaku omogoča spoznati, odkrivati, usvajati in razvijati specifične lastnosti izvajalske tehnike glasbila. Priporočena glasbena literatura ponuja ustrezno izbiro in prilagodljivost posameznemu dijaku ter mu omogoča nadgradnjo že pridobljenega znanja. Širok izbor literature omogoča dijaku postopen razvoj specifičnih tehničnih in tonskih posebnosti glasbila, od preprostejših pa do virtuosnih, profesionalnih del. Igranje etud vpliva na dobro branje z lista in večjo tehnično spretnost. Pestra izbira skladb spodbuja dijaka k razumevanju zgradbe skladb, stilnih obdobj in različnih slogov igranja. Glede na stilno obdobje dijak razvija tonske, estetske in barvne posebnosti glasbila, odkriva dinamično niansiranje in zvočno izraznost kar spodbuja izražanje. Ob pomoči priporočenih tehničnih in muzikalnih prvin, etud in različnih skladb dijak bogati spretnost obvladovanja čiste intonacije, tehnične spretnosti ter pogloblja izvajalske spretnosti, čutno izraznost in stilno ustrezno interpretacijo.

Dijak v vseh letnikih izobraževanja, skladno s svojimi psihofizičnimi zmogljivostmi in sposobnostmi, pogloblja teoretična in praktična znanja ter veščine. Pri tem ozavešča in razvija motorične spretnosti, ritmične, bralne, muzikalne in ustvarjalne sposobnosti ter spoznava stilne značilnosti različnih obdobj.

Znanje igranja fagota v srednješolskem obdobju dijaku odpira poti priložnosti v smeri kompleksnosti dojemanja vsebine ter sporočila glasbe in hkrati spodbuja, usmerja ter navdihuje dijaka k sodelovanju pri raznovrstnih komornih in orkestrskih zasedbah, kar se navezuje na prihodnje profesionalno delovanje. Učni program ponuja predloge in rešitve, ki sledijo tudi temu cilju.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udejanjanju avtentičnih oblik učenja glasbe. Učitelj ob upoštevanju razvojnih zakonitosti dijaka in njegovih interesov avtonomno izbira glasbene vsebine: šole in tehnike, etude, koncerte, sonate, druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev z namenom razvoja dijakove glasbene nadarjenosti ter poglobljanja njegove muzikalnosti, glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, krepitve njegove daljše osredotočene pozornosti ter psihofizične vzdržljivosti.

Učitelj prav tako posveča pozornost fizičnemu in duševnemu zdravju, gojenju duha ustvarjalnosti ter s tem celostnemu razvoju dijaka. Učitelj omogoča dijaku soustvarjanje učnega procesa s ključnimi dejavniki: namera učenja, osebni cilji, kriteriji uspešnosti, zastavljanje vprašanj, medvrstniško in samovrednotenje. To vodi k aktivnejši vlogi dijaka v učnem procesu ter k celostnemu razvoju in trajnejšemu znanju.

Dijak si ob učnem načrtu zastavlja cilje in namere, vrednoti svoje delo v povezavi z zastavljenimi cilji in je deležen kakovostnih ter izčrpnih povratnih informacij predvsem s strani učitelja, prav tako pa tudi drugih dijakov (ob nastopih ali drugih skupinskih projektih) z namenom krepitve lastnega glasbenega razvoja, veščin, znanja in napredka.

Učitelj prevzame odgovornost za izbiro ustreznega programa, s katerim se dijak predstavlja na ocenjevanjih znanja in nastopih. Dijak prav tako razvija odgovornost za svoje znanje in veščine. V povezavi z učnim načrtom in standardi znanja oblikuje lastne cilje, razvija sposobnosti za načrtovanje učenja, usvaja ter oblikuje strategije za doseganje zastavljenih ciljev, ob sistematični vadbi razvija delovne navade in odnos do dela, spremlja in samostojno vrednoti uspešnost svojega napredka v skladu z zastavljenimi cilji. Na nastopih predstavlja svoje ustvarjalne in poustvarjalne dosežke.

Tako učitelj kot dijak skrbita za kvaliteto učnega jezika in spoštljivo medsebojno komunikacijo.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk je celostno in ciljno zastavljen za vsakega dijaka posebej. Učitelj pozna in spodbuja dijakove ambicije ter nadstandardne sposobnosti, zagotavlja kvalitetno strokovno podporo in mu s tem pomaga oblikovati ter uresničevati kratko-, srednje- in dolgoročne cilje. Za učinkovito načrtovanje pouka učitelj spremlja dijakov napredek. Pri pouku naj učitelj vzpodbuja dijaka pri usvajanju specifik glasbila in namenja posebno pozornost izdelavi jezičkov, ki so pomembni za oblikovanje in kvaliteto tona. Učitelj pripravi dijaka na nastope; to vključuje tako temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko pripravljenost skladbe kot tudi psihofizično pripravo. Učitelj in dijak pred začetkom pouka poskrbita za dobro fizično počutje ter pripravljenost igranja, kar vključuje vaje za ogrevanje.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 1. letniku spozna glasbene vsebine skozi naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti, sonate in Druge skladbe*. V tej temi je poudarek na poglobljanju tehnične stabilnosti, razširjanju tonskega obsega, razvijanju naprednejših prstnih in dihalnih tehnik ter utrjevanju intonacijske natančnosti. Dijak se srečuje z zahtevnejšimi etudami in krajšimi solističnimi deli različnih slogovnih obdobij. Poseben poudarek je na razumevanju slogovne interpretacije, razvoju muzikalnosti in samostojnem delu na repertoarju.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: pogloblja ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa, postavitve leve in desne roke ter pravilni nastavek ustnic, seznanen se z morebitnimi tehničnimi pomanjkljivostmi in se posveti njihovemu odpravljanju;

SC (3.2.1.1)

○: razvija spretnost oblikovanja tona, artikulacije, dihalne tehnike, pravilnega nastavka, kontrole intonacije;

○: razvija sproščenost, neodvisnost ter usklajenost prstov leve in desne roke v različnih ritmičnih kombinacijah;

SC (3.2.3.2)

○: igra vaje, lestvice (tudi kromatiko), akorde (s poudarkom na razloženih kvintakordih, zmanjšanjem in dominantnem septakordu).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa, postavitve rok in pravilnega nastavka ustnic;

» oblikuje ton, nadzoruje dihanje, artikulacijo in intonacijo;

» izkaže sproščenost, neodvisnost ter usklajenost prstov leve in desne roke;

» izvede lestvico z razloženimi kvintakordi in dominantnim septakordom.

TERMINI

◦ lestvice ◦ akordi (razloženi kvintakord, dominantni septakord)

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : skozi etude razvija, uri in pogloblja tehnične prvine;
- : spoznava pojme za izražanje metruma, ritma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja in dinamike.
- SC (1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra pet etud različnega značaja.

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

- : izvaja ciklična dela in usvaja prve stilne zakonitosti;
- : spoznava različne sloge in zgradbo cikličnih oblik;
- SC (1.3.2.1)
- : upošteva in razvija tehnične ter muzikalne prvine, razvija dobro branje in večjo tehnično spretnost;
- : spoznava agogiko in ornamentiranje;
- : razvija muzikalnost in interpretacijo;
- : razvija sposobnost koncentracije in uspešnega nastopanja pred publiko;
- SC (3.1.5.1)
- : z izvajanjem na pamet usvaja vsebine globlje in bolj temeljito.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » usvoji prve stilne zakonitosti;
- » izkaže tehnične in muzikalne prvine, dobro branje in večjo tehnično spretnost;
- » izkaže razumevanje agogike in ornamentacije;
- » muzicira in interpretira;
- » ciklična dela izvede na pamet;
- » izvede dva stavka sonate različnega značaja in prvi stavek koncerta.

TERMINI

- ciklična dela
- agogika
- ornamentacija

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spozna literaturo za fagot, ki ponuja številne skladbe primerne težavnostne stopnje;
 - : spozna različne glasbene sloge;
 - : razvija dobro branje not in večjo tehnično spretnost; ob izvajanju skladb izboljšuje svojo tehnično in muzikalno raven ter interpretacijo;
 - : z izvajanjem na pamet usvaja vsebine globlje in bolj temeljito.
- SC** (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » prepozna različne glasbene sloge ter izkaže razumevanje njihovih značilnosti skozi analizo in izvajanje skladb iz teh slogov;
- » zaigra skladbe;
- » izvede skladbo.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 2. letniku nadaljuje z razvojem skozi naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti, sonate, Druge skladbe ter Skladbe slovenskih skladateljev*. V tej temi je poudarek na obvladovanju celotnega tonskega obsega instrumenta, izvajanju zahtevnejših etud in tehničnih vaj, poglobljenem delu na fraziranju, dinamiki in artikulaciji. Repertoar vključuje daljše in kompleksnejše skladbe, prve celovite koncerte ali sonate ter orkestrske odlomke srednje zahtevnosti. Dijak razvija sposobnost samostojne interpretacije in umetniške izraznosti.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : nadgrajuje pridobljeno znanje ter širi svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti;
- : izvaja vaje in sisteme tehničnega urjenja, ki niso izdani v knjižnih oblikah;
- : seznani se z najpomembnejšimi pomožnimi prijemi in trilčki;
- : izvaja durove in molove lestvice s pripadajočimi akordi ter kromatične lestvice, lestvične pasaže v različnih ritmičnih in artikulacijskih načinih.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže večjo tehnično in muzikalno zmogljivost;
- » pravilno artikulira, izvede legato in oblikuje ton;
- » izvede vaje in sisteme tehničnega urjenja;
- » izvede najpomembnejše pomožne prijeme in trilčke;
- » izvede durove in molove lestvice s pripadajočimi akordi ter kromatične lestvice, lestvične pasaže v različnih ritmičnih in artikulacijskih načinih;
- » izvede lestvico s pripadajočimi akordi.

ETUDE

CILJI

Dijak:

O: skozi etude pogloblja tehnično spretnost;

O: upošteva agogiko, pogloblja vodenje tona v fraziranju in s tem nadgrajuje muzikalnost;

I: uporablja digitalno tehnologijo pri ustvarjanju in deljenju vsebin z drugimi ter upravlja s svojo digitalno identiteto.

SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže tehnično spretnost;

» upošteva agogiko, pogloblja vodenje tona v fraziranju in s tem nadgrajuje muzikalnost;

» izkaže razumevanje različnih stilov in ritmičnih vzorcev;

» izvede dve etudi različnega značaja (tehnične in muzikalne narave).

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

- : izvaja ciklična dela in pogloblja stilne zakonitosti;
- : upošteva in pogloblja tehnične ter muzikalne prvine, razvija dobro branje in večjo tehnično spretnost;
- : z obravnavanjem izvirnih del literature za fagot v še večji meri spoznava muzikalne in slogovne prvine;
- : razvija spretnosti za izvajanje okraskov ter pri interpretaciji upošteva agogične značilnosti;
- : usvaja izvedbo okraskov (trilčki, mordenti, predložki);
- : razvija sposobnost koncentracije in uspešnega nastopanja pred občinstvom;
- SC (3.1.2.2)
- : z izvajanjem na pamet usvaja vsebine globlje in bolj temeljito.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » upošteva stilne zakonitosti;
- » izkaže tehnične in muzikalne prvine, dobro branje in večjo tehnično spretnost;
- » razume slog in zgradbo cikličnih oblik;
- » izkaže pravilno izvedbo okraskov (trilčki, mordenti, predložki);
- » izkaže muzikalnost in pravilnost interpretacije;
- » izkaže sposobnost koncentracije in uspešnega nastopanja pred občinstvom;
- » zaigra na pamet;
- » izvede dva stavka sonate različnega karakterja in prvi stavek koncerta.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

O: z učenjem navedenih del iz obdobja klasicizma in kasnejših slogovnih obdobj razvija zvočnost in izraz, brez katerih si ni mogoče predstavljati standardne orkestrske, komorne in druge glasbene literature;

O: spoznava fraziranje daljših melodičnih linij in širi svoj dinamični razpon;

O: z izvajanjem na pamet usvaja vsebine globlje in bolj temeljito;

I: se uči izbirati, snemati in poslušati glasbo ob pomoči digitalne tehnologije.

SC (4.1.1.1 | 4.4.2.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže razumevanje različnih slogov in upošteva agogiko;

» vodi ton v fraziranju, muzikalnosti in interpretaciji;

» zaigra na pamet;

» zaigra dve skladbi po izboru.

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: izvaja skladbe slovenskih skladateljev;

SC (4.3.3.1)

○: preko teh del vzpostavlja odnos z umetnostjo in kulturo slovenskega kulturnega prostora.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 3. letniku razvija glasbene vsebine skozi naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti, sonate, Druge skladbe* ter *Skladbe slovenskih skladateljev*.

V tej temi je poudarek na tehnični in interpretativni zahtevnosti: izvajanje naprednih etud, obvladovanje zahtevnih tehničnih izzivov (hitre pasaže, razširjeni prijemi, napredne artikulacije), poglobljeno delo na stilni interpretaciji in umetniški izraznosti. Repertoar obsega zahtevnejše solistične skladbe, koncerte in orkestrske odlomke višje zahtevnosti.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- rutinsko uporablja sistem tehničnih vaj, ki pokrivajo vse bistvene vidike igranja: artikulacijo, dinamiko, fleksibilnost;
- igra durove in molove lestvice s pripadajočimi akordi ter kromatične lestvice, lestvične pasaže in vzporedne terce v različnih ritmičnih in artikulacijskih načinih;
- popolnoma usvaja znanje dihanja s pomočjo trebušne prepone;
- razvija estetsko dožemanje zvoka;
- povečuje hitrost prstne tehnike v durovih in molovih lestvicah, kvintakordih, dominantnih in zmanjšanih septakordih;
- izvaja vzporedne terce;
- igra na različek fagota, kontrafagot.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pravilno artikulira, dela dinamične razlike in je fleksibilen;
- » izkaže pravilno preponsko dihanje;
- » oblikuje ton in nadzoruje intonacijo;
- » izvede durove in molove lestvice s pripadajočimi akordi ter kromatične lestvice, lestvične pasaže in vzporedne terce v različnih ritmičnih in artikulacijskih načinih;
- » **izvede lestvico s pripadajočimi akordi.**

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : etud ne podreja več samo izgradnji osnovnih tehničnih temeljev za igranje, temveč jih dojema celoviteje v smislu razvoja tehnične kompetentnosti in virtuoznosti;
- : progresivno povečuje zmogljivost tako v smislu hitrosti kot vzdržljivosti;
- : pri izvajanju etud razvija občutek za estetske in slogovne značilnosti;
- : usvaja dobro branje a prima vista.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično spretnost in vzdržljivost;
- » upošteva agogiko, pogloblja vodenje tona v fraziranju in s tem muzikalnost;
- » izkaže razumevanje različnih stilov in ritmičnih vzorcev;
- » izvede pet etud različnega značaja (tehnične in muzikalne narave).

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

- : na področju glasbene literature nadaljuje z delom na podlagi istih temeljnih načel;
 - : razvija dožemanje slogovnih estetskih dimenzij;
 - : se seznanja z zgodovinskimi vidiki izvajanja, zgradbo ter izvedbo okraskov (trilčki, mordenti, predložki) z omejitvami in zvočnimi značilnostmi glasbila tiste dobe;
 - : z izvajanjem na pamet usvaja vsebine globlje in bolj temeljito;
 - : uporablja muzikološko primerne izdaje navedenih del;
 - : poustvari glasbo, ki jo izvaja.
- SC** (1.3.4.1 | 1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » upošteva stilne zakonitosti;
- » razume slog in zgradbo cikličnih oblik;
- » izkaže pravilno izvedbo okraskov (trilčki, mordenti, predložki);
- » izkaže muzikalnost in pravilnost interpretacije;
- » zaigra na pamet;
- » izvede dva stavka sonate različnega značaja in prvi stavek koncerta.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost dinamičnih kontrastov, daljših melodičnih linij, artikulacijskih elementov in virtuoznosti;
- : z učenjem sodobnejših del si širi glasbena obzorja;
- : igra na pamet;

I: spoznava glasbene pojme in zakonitosti glasbenega jezika ter razvija miselne procese v dejavnostih poslušanja, izvajanja, poustvarjanja in ustvarjanja glasbe.

SC (1.1.1.1 | 1.3.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje različnih slogov in upošteva agogiko;
- » izkaže dinamične kontraste in artikulacijske elemente;
- » vodi ton v fraziranju, muzikalnosti in interpretaciji;
- » zaigra na pamet;
- » zaigra dve skladbi 19.–21. stoletja.

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- izvaja skladbe slovenskih skladateljev;
- preko teh del vzpostavlja odnos z umetnostjo in kulturo slovenskega kulturnega prostora.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 4. letniku spozna glasbene vsebine skozi naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti, sonate, Druge skladbe* in *Skladbe slovenskih skladateljev*. V tej temi je poudarek na umetniški zrelosti, tehnični in interpretativni dovršenosti ter samostojnem oblikovanju koncertnega programa. Dijak izvaja najzahtevnejše solistične skladbe, koncerte in orkestrske odlomke, ki so primerni tudi za sprejemne izpite na akademijo. Poseben poudarek je na poglobljeni analizi skladb, umetniški interpretaciji, javnem nastopanju in pripravi na nadaljnje profesionalno izobraževanje.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- izpopolnjuje tehnične veščine za izenačeno igranje v vseh registrih do D2 ter razvija hitrost prstne tehnike pri izvajanju durovih in molovih lestvic s pripadajočimi akordi;
- igra durove, molove in kromatične lestvice s pripadajočimi akordi ter lestvične pasaže v različnih ritmičnih in artikulacijskih načinih;
- usvaja vso artikulacijo, dinamične kontraste, čisto intonacijo in vibrato;
- analizira svoje tehnično znanje in samostojno išče potrebna gradiva za nadaljnji razvoj.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže večjo tehnično in muzikalno zmogljivost;
- » izvede durove, molove in kromatične lestvice s pripadajočimi akordi ter lestvične pasaže na več ritmičnih in artikulacijskih načinih;
- » pravilno artikulira, dela dinamične razlike, oblikuje ton in nadzoruje intonacijo.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : igra a prima vista;
 - : razvija vedno večjo tehnično spretnost;
 - : upošteva agogiko, vodenje tona v fraziranju in s tem muzikalnost;
 - !: *se uči poslušati in sodelovati z drugimi dijaki pri interpretaciji glasbenih izvedb, nastalih pri izražanju doživetij.*
- SC (2.1.1.1 | 3.3.2.1 | 1.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično spretnost;
- » upošteva agogiko, pogloblja vodenje tona v fraziranju in s tem muzikalnost;
- » izkaže razumevanje različnih stilov in ritmičnih vzorcev;
- » izvede pet etudi različnega značaja (tehnične in muzikalne narave).

KONCERTI, SONATE

CILJI

Dijak:

- : ob učenju koncertov in sonat se temeljito posveti detajlom ter celostni interpretaciji;
- : izraža svoje individualne, izrazne, muzikalne in virtuosne kakovosti;
- SC (1.3.4.2)
- : igra kadence, če jih izbrana dela predvidevajo;
- : se seznanja z gradivom tudi s pomočjo vseh dostopnih audio-video medijev in analizira izvedbe;
- SC (4.1.1.1)
- : z izvajanjem na pamet usvaja vsebine globlje in bolj temeljito ter ustvari prepričljivejši vtis interpretacije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » upošteva stilne zakonitosti;
- » izkaže dobro branje in večjo tehnično spretnost;
- » razume slog in zgradbo cikličnih oblik;
- » izkaže pravilno izvedbo okraskov (trilčki, mordenti, predložki);
- » izkaže muzikalnost in pravilno interpretacijo;
- » zaigra na pamet;
- » izvede sonato in koncert v celoti.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spoznava različne sloge ter upošteva agogiko;
- : ob skladbah razvija vodenje tona v fraziranju, muzikalnost ter interpretacijo;
- : izraža svoje individualne, izrazne, muzikalne, virtuosne in interpretacijske kakovosti;
- : se seznanja z gradivom s pomočjo vseh dostopnih avdio-video medijev in analizira izvedbe;
- !: *preko spoznavanja družbene angažirane umetnosti oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati;*
SC (5.1.3.1)
- !: *razvija zmožnost interpretacije in razprave o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah skozi glasbo, pri čemer se zaveda pogledov in prepričanj družbenega okolja, iz katerega izhaja.*
SC (1.1.3.1 | 2.1.1.1 | 2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje različnih slogov ter upošteva agogiko;
- » obvlada vodenje tona v fraziranju, muzikalnost ter interpretacijo;
- » izvede poljubno skladbo 19.–21. stoletja.

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: izvaja skladbe slovenskih skladateljev;

SC (1.3.5.1)

○: preko teh del vzpostavlja odnos z umetnostjo in kulturo slovenskega kulturnega prostora.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede poljubno skladbo slovenskega skladatelja.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

Krakamp, E.: Lestvice in akordi;

Raichart, M. A.: Dnevne vaje op. 5.

ETUDE

Priporočena literatura:

Kopprasch, C.: 60 etud za fagot, 1. zv.;

Milde, L.: 25 Etud op. 24.;

Ozi, E.: 42 capriccioli za fagot;

Pivonka, K.: Male etude za fagot;

Weissenborn, J.: Študije za fagot op. 8/1.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura:

Boismortier, J. B.: Sonata za fagot št. 5;

Ferrari, W.: Concertino v F-duru, op. 16;

Galliard, J. E.: Sonate;

Lizio, F.: Koncert v C-duru;

Marcello, B.: Sonate;

Milde, L.: Concertino;

Stamitz, K.: Koncert v F-duru;

Vivaldi, A.: Koncert v a-molu RV497.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Koch, H.: Romanca za fagot in klavir;

Milde, L.: Tarantella op. 20;

Milde, L.: Tri lahke skladbe za fagot in klavir;

Milde, L.: Three Study Pieces;

Ravel, M.: Habanera za fagot in klavir;

Watts, S.: Everything is somewhere else;

Weissenborn, J.: Capriccio op. 14.

2. LETNIK**TEHNIČNE PRVINE**

Priporočena literatura:

Krakamp, E.: Lestvice in akordi;

Raichart, M. A.: Dnevne vaje op. 5.

ETUDE

Priporočena literatura:

Kopprasch, C.: 60 etud za fagot, 1. zv.;

Milde, L.: 25 Etud op. 24.;

Ozi, E.: 42 capriccov za fagot;

Pivonka, K.: Male etude za fagot;

Weissenborn, J.: Študije za fagot op. 8/2.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura:

Bach, J. Ch.: Koncert v B-duru;

Boismortier, J. B.: Sonata št. 5;

Danzi, F.: Koncerti;

Devienne, F.: Koncerti;

Galliard, J. E.: Sonate;

Hurlstone, W.: Sonata v F-duru;

Marcello, B.: Sonate;

Milde, L.: Concertino;

Stamitz, K.: Koncert v F-duru;

Telemann, G. Ph.: Sonata v Es-duru;

Vivaldi A.: Koncerti in sonate.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Clerisse, R.: Notturmo;

Glière, R.: Impromptu;

Grgin, A.: Mala suita;

Rajačić, S.: Pisma i igra;

Lantier, P.: Dance bouffonne.

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

Firšt, N.: Pozdrav iz Pirana;

Glavina, B.: Cantabile in Giocoso;

Habe, T.: Caprice;

Petrič, I.: Koncertna suita za fagot in godalni orkester.

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

Allard, M.: Tehnične vaje;

Krakamp, E.: Lestvice in akordi;

Popov, V.: Tehnične vaje;

Reichart, M. A.: Dnevne vaje op. 5.

ETUDE

Priporočena literatura:

Milde, L.: 25 Etud op. 24.;

Milde, L.: 50 Koncertnih etud op. 26;

Pivonka, K.: Ritmične etude;

Weissenborn, J.: Študije za fagot op. 8/2.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura:

Bjelinski, B.: Koncert v B-duru;

David, V.: Concertino;

Bach, J. Ch.: Koncert v Es-duru;

Galliard, J. E.: Sonata za fagot v C-duru;

Kees, V.: Concerto Italiano;

Koželuh, A.: Koncert v C-duru;

Mozart, W. A.: Sonata;

Ozi, O.: Šest velikih sonat za dva fagota;

Rosetti, A.: Koncert za fagot št. 3 v F-duru;

Rota, N.: Koncert za fagot in orkester;

Viozzi, G.: Sonata za fagot;

Telemann, G. Ph.: Sonata v e-molu;

Vivaldi, A.: Koncerti in sonate.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Bozza, E.: Fantazija za fagot;

Bozza, E.: Prelude e divertissement;

Grovlez, G.: Sicilienne et Allegro gicoso;

Kalliwoda, J. W.: Tema, variacije in rondo;

Kolomic, A.: Scherzo za fagot in klavir;

Lunga, A.: Suita za fagot in klavir;

Miroschnikov, O.: Scherzo;

Pierné, G.: Solo de concert op. 35.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

Firšt, N.: Pogled;

Petrič, I.: Tri kratke skladbe;

Srebotnjak, A.: Šest skladb;

Vidic, H.: Fagolin.

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

Allard, M.: Tehnične vaje;

Krakamp, E.: Lestvice in akordi;

Popov, V.: Tehnične vaje;

Reichart, M. A.: Dnevne vaje op. 5.

ETUDE

Priporočena literatura:

Bozza, E.: 15 etud za fagot;

Milde, L.: 25 Etud op. 24.;

Milde, L.: 50 Koncertnih etud op. 26;

Pivonka, K.: Ritmične etude.

KONCERTI, SONATE

Priporočena literatura:

Apostel, H. E.: Sonatina za fagot solo;

Danzi, F.: Koncerti za fagot;

Devienne, J. F.: Koncerti za fagot;

Fasch, G. F.: Sonate za fagot;

Hindemith, P.: Sonata za fagot;

Hummel, J. N.: Koncert za fagot;

Koželuh, A.: Koncert v C-duru;

Mayr, G. S.: Koncert v B-duru;
 Merci, L.: Sonata v c-molu;
 Mozart, W. A.: Koncert v B-duru KV 191;
 Pauer, J.: Koncert za fagot;
 Ramovš, P.: Concerto piccolo za fagot in godala;
 Rolla, A.: Koncert v F-duru;
 Rosetti, A.: Koncert za fagot št. 3 v F-duru;
 Saint-Saëns, C.: Sonata za fagot in klavir;
 Škerjanc, L. M.: Koncert za fagot;
 Tansman, A.: Suite za fagot;
 Telemann, G. Ph.: Sonata za fagot v f-molu;
 Vanhal, J. B.: Koncert v C-duru;
 Vivaldi, A.: Koncerti;
 Vivaldi, A.: Sonate;
 Weber, C. M.: Koncert za fagot.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Arnold, M.: Fantazija za fagot;
 Grovlez, G.: Sicilienne in Allegro giocoso;
 Mazellier, J.: Prelude et danse;
 Mikloš, K.: Dialogi za fagot in klavir;
 Mirošnikov, O.: Scherzo za fagot in klavir;
 Petrovics, E.: Pasacaglia in blues za fagot in klavir;
 Pierné, G.: Prelude de concert za fagot in klavir;
 Pierné, G.: Solo de concert op. 35;
 Rene, C.: Solo de concert za fagot in klavir;
 Sari, J.: Meditacija za fagot in klavir;
 Schafer, C.: Capriccio;

Schumann, R.: Fantasy Pieces op. 73;

Weber, C. M.: Andante e rondo ongarese op. 35.

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

Firšt, N.: SSSSS;

Golob, J.: Glasba;

Habe, T.: Caprice;

Krivokapić, I.: Imaginarni plesi;

Merku, P.: Invenzione e Danza;

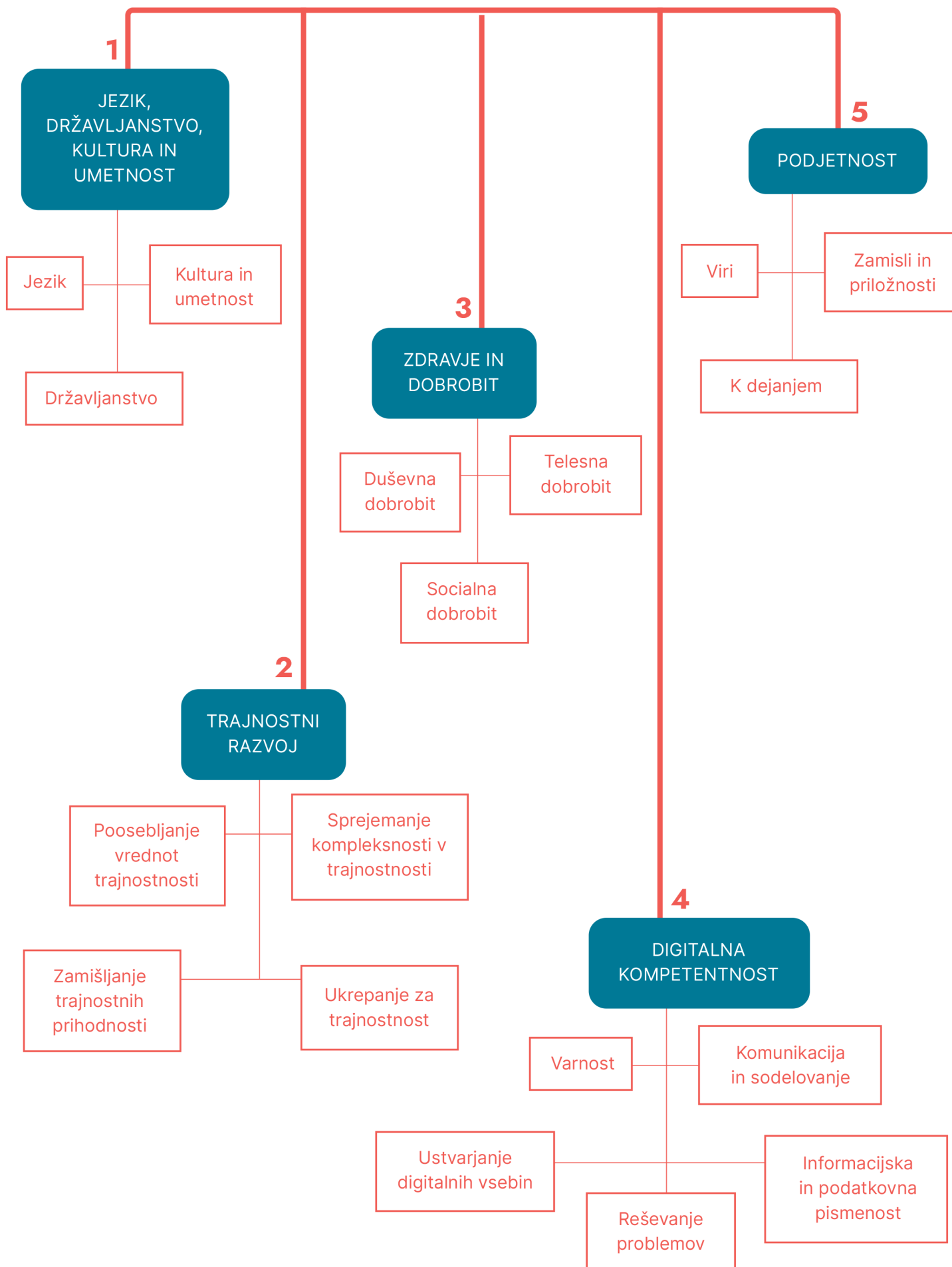
Petrič, I.: Sonata;

Pucihar, J.: Jazzuita I in II.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnana, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.